Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Αλιείας

2023/0147(NLE)

4.10.2023

***

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

σχετικά με την πρόταση απόφαση του Συμβουλίου για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ένωσης, του πρωτοκόλλου που αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Δημοκρατίας του Κιριμπάτι, αφετέρου (2023-2028)
(COM(2023)0251 – C9-xxxx/2023 – 2023/0147(NLE))

Επιτροπή Αλιείας

Εισηγητής: João Pimenta Lopes

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων

*	Διαδικασία διαβούλευσης
***	Διαδικασία έγκρισης
***I	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (πρώτη ανάγνωση)
***II	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (δεύτερη ανάγνωση)
***III	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (τρίτη ανάγνωση)

(Η ενδεικνυόμενη διαδικασία στηρίζεται στη νομική βάση που προτείνεται στο σχέδιο πράξης.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....4

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....5

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την πρόταση απόφαση του Συμβουλίου για τη σύναψη, εξ ονόματος της Ένωσης, του πρωτοκόλλου που αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Δημοκρατίας του Κιριμπάτι, αφετέρου (2023-2028)
(COM(2023)0251 – C9-xxxx/2023 – 2023/0147(NLE))

(Έγκριση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου (COM(2023)0251),

– έχοντας υπόψη το σχέδιο πρωτοκόλλου σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Δημοκρατίας του Κιριμπάτι, αφετέρου (2023-2028) (9890/2023),

– έχοντας υπόψη την αίτηση έγκρισης που υπέβαλε το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 2, το άρθρο 218 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) σημείο v) και το άρθρο 218 παράγραφος 7 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C9-xxxx/2023),

– έχοντας υπόψη το άρθρο 105 παράγραφοι 1 και 4 και το άρθρο 114 παράγραφος 7 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Προϋπολογισμών,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής Αλιείας (A9-xxxx/2023),

1. εγκρίνει τη σύναψη του πρωτοκόλλου·

2. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών και της Δημοκρατίας του Κιριμπάτι.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει υπογράψει διάφορες συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης (ΣΑΣ) και πρωτόκολλα με τρίτες χώρες. Μέσω των ΣΑΣ, η ΕΕ παρέχει χρηματοδοτική και τεχνική στήριξη με αντάλλαγμα τα αλιευτικά δικαιώματα για τα πλεονάζοντα αποθέματα στην αποκλειστική οικονομική ζώνη (ΑΟΖ) της χώρας σε ένα νομικά ρυθμιζόμενο περιβάλλον. Οι συμφωνίες αυτές επικεντρώνονται επίσης στη διατήρηση των πόρων και στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα, διασφαλίζοντας ότι όλα τα σκάφη των κρατών μελών της ΕΕ υπόκεινται στους ίδιους κανόνες ελέγχου και διαφάνειας και συμβάλλουν οικονομικά στη στήριξη της βιώσιμης αλιευτικής πολιτικής της χώρας εταίρου. Παράλληλα, σε κάθε πρωτόκολλο αλιευτικής συμφωνίας έχει ενσωματωθεί ρήτρα για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η συμφωνία αλιευτικής σύμπραξης (ΣΑΣ) μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Δημοκρατίας του Κιριμπάτι, αφετέρου, υπεγράφη στις 28 Απριλίου 2008 και άρχισε να ισχύει στις 30 Απριλίου 2008 για διάρκεια έξι ετών. Το πρώτο πρωτόκολλο για την εφαρμογή της ΣΑΣ έληξε στις 15 Σεπτεμβρίου 2012. Το δεύτερο πρωτόκολλο έληξε στις 15 Σεπτεμβρίου 2015.

Στις 26 Ιανουαρίου 2015, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις για νέο πρωτόκολλο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Κιριμπάτι. Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν το 2015, αλλά διακόπηκαν λόγω της διαδικασίας ΠΛΑ κίτρινης κάρτας και της πανδημίας.

Ως αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων αυτών, το νέο πρωτόκολλο υπεγράφη από τους διαπραγματευτές στις 18 Δεκεμβρίου 2022. Το νέο πρωτόκολλο ισχύει για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία προσωρινής εφαρμογής του, δηλαδή την ημερομηνία υπογραφής του και από τα δύο μέρη.

Περιεχόμενο του πρωτοκόλλου

Σκοπός της πρότασης είναι να λάβει εξουσιοδότηση από το Συμβούλιο για τη σύναψη του νέου πρωτοκόλλου σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφενός, και της Δημοκρατίας του Κιριμπάτι, αφετέρου (2023-2028).

Αλιευτικές δυνατότητες

Στόχος του νέου πρωτοκόλλου είναι η χορήγηση αλιευτικών δυνατοτήτων στα σκάφη των κρατών μελών της ΕΕ στις αλιευτικές ζώνες του Κιριμπάτι, σύμφωνα με τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις και συστάσεις της Επιτροπής Αλιείας Δυτικού και Κεντρικού Ειρηνικού.

Το νέο πρωτόκολλο επιτρέπει στα σκάφη των κρατών μελών της ΕΕ να αλιεύουν είδη τόνου στα ύδατα του Κιριμπάτι και προσφέρει αλιευτικές δυνατότητες σε τέσσερα θυνναλιευτικά γρι-γρι, με πρόσβαση στα ύδατα του Κιριμπάτι για 160 ημέρες ετησίως, ενώ επιπλέον ημέρες ετησίως μπορούν να διατίθενται, κατόπιν αιτήματος, σε σκάφη κρατών μελών της ΕΕ.

Χρηματική αντιπαροχή

Η ετήσια χρηματική αντιπαροχή από την Ένωση ανέρχεται σε 760 000 EUR και κατανέμεται

ως εξής:

– ετήσιο ποσό που καθορίζεται σε 360 000 EUR για τη διάρκεια του νέου πρωτοκόλλου σχετικά με την πρόσβαση στους αλιευτικούς πόρους, για τις κατηγορίες που προβλέπονται στο πρωτόκολλο·

– στήριξη της ανάπτυξης της τομεακής αλιευτικής πολιτικής του Κιριμπάτι με ετήσιο ποσό 400 000 EUR για τη διάρκεια του νέου πρωτοκόλλου.

Η Επιτροπή θα εξουσιοδοτηθεί να εγκρίνει, εξ ονόματος της ΕΕ, τις τροποποιήσεις του πρωτοκόλλου που εγκρίνονται από τη μεικτή επιτροπή που συστάθηκε με τη συμφωνία σύμπραξης.

Η συμβολή της αλιείας στην οικονομία του Κιριμπάτι

Οι αλιευτικοί στόλοι του Κιριμπάτι περιλαμβάνουν σκάφη μικρής κλίμακας και βιομηχανικά σκάφη που φέρουν τη σημαία του Κιριμπάτι. Ο στόλος μικρής κλίμακας στοχεύει τους διαθέσιμους πόρους αλιείας υφάλων και τόνου κοντά στις ακτές, τα δε αλιεύματα τόνου εκτιμώνται σε περίπου 13 000 τόνους ετησίως, που προορίζονται για την εσωτερική αγορά της ΕΕ.

Όλα τα βιομηχανικά σκάφη με σημαία Κιριμπάτι ανήκουν σε κοινοπραξίες με τοπικά και ξένα συμφέροντα, κυρίως από την Ασία. Το κύριο κίνητρο για τους επενδυτές είναι ότι τα σκάφη που φέρουν τη σημαία του Κιριμπάτι έχουν προτιμησιακή πρόσβαση στα ύδατα άλλων παράκτιων κρατών στο πλαίσιο της συμφωνίας των Ομόσπονδων Πολιτειών της Μικρονησίας. Σύμφωνα με τις αρχές του Κιριμπάτι, δεν παρέχουν όλες οι κοινοπραξίες τα αναμενόμενα οφέλη για τη χώρα και οι αρμόδιες αρχές βρίσκονται στο στάδιο της επανεξέτασης της εθνικής πολιτικής καταχώρισης.

Το Κιριμπάτι βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα τέλη αδειών αλιείας σε απομακρυσμένα ύδατα και στα εμβάσματα των πολιτών του Κιριμπάτι που απασχολούνται στο εξωτερικό, κυρίως ως ναυτικοί. Η συμβολή του τομέα της αλιείας στο ΑΕΠ σε πραγματικούς όρους είναι περίπου 10 %.

Το Κιριμπάτι, όπως και άλλα μέλη της Υπηρεσίας Αλιείας του Φόρουμ των Νήσων του Ειρηνικού (FFA), εισπράττει επίσης έσοδα από πολυμερή συνθήκη που έχει υπογραφεί με τις Ηνωμένες Πολιτείες. Έχει συνάψει διμερείς αλιευτικές συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ιαπωνία, την Ταϊβάν και τη Δημοκρατία της Κορέας, καθώς και ειδικές συμφωνίες με ιδιωτικές εταιρείες με σκάφη που αλιεύουν στη Λατινική Αμερική (Ισημερινός και Ελ Σαλβαδόρ).

Τα έσοδα από τις άδειες αλιείας αντιπροσωπεύουν κατά κανόνα το 23-30 % των κρατικών εσόδων του Κιριμπάτι (ΔΝΤ, 2011). Τα έσοδα από τις άδειες αυτές ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό, συνήθως λόγω των συμβάντων του El Niño. Υπάρχει ισχυρή σύνδεση μεταξύ της αυξημένης αφθονίας/διαθεσιμότητας των αποθεμάτων και των περιβαλλοντικών συνθηκών στην ανατολική περιοχή (Langley et al., 2008).

Συμπεράσματα και συστάσεις

Το 2014, η Επιτροπή διενήργησε εκ των υστέρων αξιολόγηση του ισχύοντος πρωτοκόλλου της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης με το Κιριμπάτι, καθώς και εκ των προτέρων αξιολόγηση

πιθανής ανανέωσης του πρωτοκόλλου[1].

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση του πρωτοκόλλου για την περίοδο 2012-2015 πραγματοποιήθηκε πριν από τη διαπραγμάτευση του νέου πρωτοκόλλου. Η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι θα ήταν επωφελές να συναφθεί νέο πρωτόκολλο με το Κιριμπάτι. Ειδικότερα, η εκ των προτέρων αξιολόγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συνέχιση της ΣΑΣ είναι προς το συμφέρον και των δύο μερών, με σαφή προστιθέμενη αξία της συμμετοχής της ΕΕ στη στήριξη της στρατηγικής της που επικεντρώνεται στην προώθηση υπεύθυνων αλιευτικών πρακτικών και στην καταπολέμηση της ΠΛΑ αλιείας στην περιοχή του Ειρηνικού.

Μετά την ανάλυση των ΣΑΣ από το Ελεγκτικό Συνέδριο, ο εισηγητής επιθυμεί να τονίσει τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να υπογραμμίσει τη σημασία των αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με τους αλιευτικούς πόρους και τα δεδομένα αλιευμάτων, προκειμένου να τηρηθούν οι αρχές και οι στόχοι που καλύπτουν την ΚΑλΠ και τις ΣΑΣ και να συναχθούν ισχυρά συμπεράσματα σχετικά με την αξιολόγηση των ΣΑΣ.

Ο εισηγητής υπογραμμίζει επίσης ότι το Κοινοβούλιο θα πρέπει, σε όλα τα στάδια, να ενημερώνεται πλήρως και αμέσως σχετικά με τις διαδικασίες που σχετίζονται με το πρωτόκολλο.

Γενική θεώρηση

Ο εισηγητής θεωρεί ότι οι συμφωνίες αλιευτικής σύμπραξης είναι σημαντικές τόσο για τις τρίτες χώρες με τις οποίες συνάπτονται όσο και για τον στόλο των κρατών μελών της ΕΕ με αλιευτικές δυνατότητες.

Θεωρεί ότι οι περισσότερες ΣΑΣ έχουν επιτύχει σε διαφορετικούς βαθμούς, παρέχοντας μεν σημαντικές αλιευτικές δυνατότητες για τα σκάφη των κρατών μελών της ΕΕ, αλλά με ανεπαρκή ως επί το πλείστον αποτελέσματα όσον αφορά την ανάπτυξη του τοπικού αλιευτικού τομέα.

Θεωρεί, συνεπώς, ότι η τομεακή στήριξη θα πρέπει να ενισχυθεί και να συμπληρωθεί, και να συνδεθεί με την αναπτυξιακή βοήθεια, προκειμένου να συμβάλει στην ενίσχυση των τοπικών αλιευτικών τομέων και στην πλήρη άσκηση της κυριαρχίας της χώρας επί των πόρων της.

Θεωρεί, επιπλέον, ότι οι ΣΣΒΑ θα πρέπει να συμβάλλουν στη δημιουργία άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο, τόσο σε σκάφη που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο των συμφωνιών όσο και σε δραστηριότητες σχετικές με την αλιεία, ανάντη και κατάντη, και να βοηθούν τις τρίτες χώρες με τις οποίες συνάπτουν συμφωνίες να αναπτύξουν τη δική τους ικανότητα να μελετούν και να αποκτούν δεδομένα σχετικά με τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων, με όλα τα αλιεύματα και με τον αντίκτυπο των ΣΣΒΑ στα οικοσυστήματά τους.

[1]Θαλάσσια πολιτική και αλιεία: Εκ των υστέρων αξιολόγηση του ισχύοντος πρωτοκόλλου της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας του Κιριμπάτι, και εκ των προτέρων αξιολόγηση, συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης των επιπτώσεων του μελλοντικού πρωτοκόλλου στη βιωσιμότητα. https://webgate.ec.testa.eu/publications/studie s db/Consultation.action?studyProjectId=5911